

Rigsrevisionens notat om beretning om
**politiets håndtering af
våben og ammunition**

revision
revision

revision

Vedrører:
Statsrevisorernes beretning nr. 14/2016 om politiets håndtering af våben og ammunition

14. august 2017

RN 1108/17

Justitsministerens redegørelse af 23. juni 2017

1. Rigsrevisionen vurderer i dette notat de initiativer, som justitsministeren har iværksat som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens konklusioner.

KONKLUSION

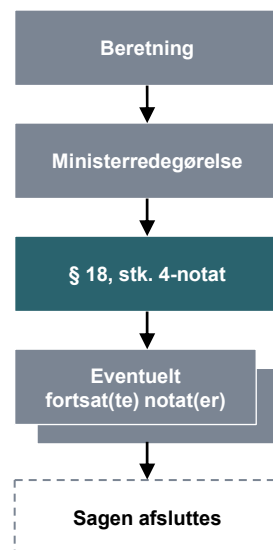
Justitsministeren finder, at Rigsrevisionen har gennemført en grundig undersøgelse, der afdækker en række fejl og mangler i politiets registrering og opbevaring af puljevåben, ammunition og kostervåben. Ministeren oplyser desuden, at Rigspolitiet har igangsat en række foranstaltninger med henblik på at rette op på de forhold, som beretningen peger på, idet Justitsministeriet er opmærksom på, at Rigspolitiet ikke har haft en tilstrækkelig intern kontrol og revision, der har kunnet konstatere fejl af bl.a. den type, der peges på i Rigsrevisionens undersøgelse.

Rigsrevisionen finder Justitsministeriets og Rigspolitiets initiativer vedrørende politiets bortkomne våben, politiets eftersyn med våben og politiets opbevaring af våben tilfredsstillende og vurderer, at denne del af sagen kan afsluttes.

Rigsrevisionen baserer denne konklusion på følgende:

- Rigspolitiet har ændret retningslinjerne, så politikredsene selv skal registrere bortkomne og genfundne våben, og indskærpet kravene for håndtering af bortkomne våben.
- Rigspolitiet har skærpet reglerne for opfølgning og afslutning af våbeneftersyn og vil løbende følge op på, at alle våben fremvises, og at eftersynene afsluttes inden for de fastlagte tidsfrister.
- Rigspolitiet har præciseret retningslinjerne vedrørende opbevaring af våben og har anmodet politikredsene om at udarbejde lokale retningslinjer for bl.a. adgang til opbevaring af våben, ammunition, peberspray og gas. Endvidere vil Rigspolitiet følge op på efterlevelsen af retningslinjerne i forbindelse med tilsyn i kredse.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Justitsministeren oplyser endvidere, at Rigspolitiet arbejder på at sikre, at registreringer af våben og ammunition, herunder oplysningerne om placering af politikredsenes våben, opnår den rette kvalitet. Rigspolitiet har således indskærpet over for politikdirektørerne, at de på ethvert tidspunkt skal være i stand til at oplyse, hvor et konkret våben er lokaliseret, og sikre, at al ammunition, gas og peberspray samt forbrug heraf registreres. Rigspolitiet vil desuden i 2017 gennemføre tilsyn i alle politikredse, ligesom de vil vurdere, om der er teknologier, som kan bidrage til at øge kvaliteten af registreringerne.

Justitsministeren oplyser endelig, at Rigspolitiet har indskærpet over for politikredsenes, at kredsen skal styrke deres interne kontrol vedrørende håndtering af kostervåben og herunder have fokus på korrekt registrering, opbevaring og destruktion.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Rigspolitiets arbejde med at sikre, at politikredsenes registreringer af våben og ammunition opnår en tilfredsstillende kvalitet
- politikredsenes arbejde med at sikre overensstemmelse mellem kosterrapporter vedrørende kostervåben og de fysiske kostervåben.

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i april 2017 en beretning om politiets håndtering af våben og ammunition. Beretningen handlede om, hvorvidt Rigspolitiet havde sikret, at politiet håndterer våben og ammunition tilstrækkeligt forsvarligt.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, bemærkede de, at det var helt uacceptabelt, at Rigspolitiet ikke havde en tilstrækkelig forsvarlig håndtering af våben og ammunition.

Statsrevisorerne påtalte desuden, at 11 ud af 12 politikredse ikke havde håndteret våben og ammunition med den nødvendige ansvarlighed og professionalisme. Statsrevisorerne fandt det foruroligende, at Rigspolitiet ikke havde det fulde overblik over, hvor våben og ammunition befandt sig, hvis de skulle bruges i krisesituationer eller ved terrorhændelser.

Statsrevisorerne kritiserede endvidere, at justitsministeren i 2014 havde givet Folketingets Retsudvalg fejlagtige oplysninger om antallet af bortkomne våben, idet antallet af bortkomne våben var højere end det oplyste.

Statsrevisorerne baserede deres påtale på følgende:

- Rigsrevisionens optælling af våben, ammunition og gas i 11 politikredse viste, at der var uoverensstemmelse mellem det, der burde være fysisk til stede ifølge registreringerne, og det, der faktisk var til stede. Politikredsenes havde fx fejlregistreret 518 våben.
- Rigspolitiets egne krav om at gennemføre våbeneftersyn hvert 2. år blev ofte ikke gennemført til tiden.
- Rigspolitiets krav til politikredsenes opbevaring af våben og ammunition var så overordnede, at der var risiko for, at opbevaringen ikke var forsvarlig.
- Politikredsenes havde ikke fuldt overblik over, hvor de konfiskerede våben (koster) befandt sig.
- Rigspolitiet manglede overblik over, hvor mange våben politiet mister. Det havde haft den konsekvens, at justitsministeren havde modtaget og videregivet forkerte oplysninger.

4. Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Gennemgang af justitsministerens redegørelse

5. Det fremgår af justitsministerens redegørelse, at ministeren er enig i, at der skal være orden i politiets registrering og opbevaring af våben og ammunition, og at han finder, at beretningen i den forbindelse udgør et vigtigt grundlag for forbedring af de påpegede fejl. Det fremgår endvidere, at ministeren og Rigspolitiet anerkender de i beretningen identificerede fejl, idet der ifølge ministeren ikke skal herske tvivl om, at politiets registrering og opbevaring af våben og ammunition ikke har været god nok.

Justitsministeren oplyser desuden, at Rigspolitiet har igangsat en række foranstaltninger med henblik på at rette op på de forhold, som beretningen peger på. Foranstaltningerne omfatter en præcisering af gældende retningslinjer og vejledninger samt styrkelse af Rigspolitiets systematiske tilsyn og kontrol med politikredsenes håndtering af våben og ammunition, idet Justitsministeriet er opmærksom på, at Rigspolitiet ikke har haft en tilstrækkelig intern kontrol og revision, der har kunnet konstatere fejl af bl.a. den type, der peges på i Rigsrevisionens undersøgelse. Rigspolitiet har derfor etableret en ny særskilt tilsyns- og controllingsenhed, der bl.a. har til opgave at følge op på Rigsrevisionens beretninger og supplere de regelmæssige tilsyn med politikredsenes beredskabsmateriel og våben. Rigspolitiet skal løbende afrapportere til Justitsministeriet, der vil følge op på, at de igangsatte initiativer får effekt.

Justitsministeren bemærker endelig, at Rigsrevisionens undersøgelse er gennemført samtidig med den praktiske implementering af Rigspolitiets nye registreringssystem for våben og beredskabsmateriel (VåbenOverblik og Materielstyringssystemet). Da Rigsrevisionen påbegyndte besøg i politikredsenes, havde processen omkring registrering af våben og ammunition ifølge ministeren således kun haft relativt kort tid til at blive en integreret del af medarbejdernes opgavevaretagelse.

Politiets registrering af våben og ammunition

6. Det fremgik af beretningen, at Rigsrevisionens optælling af våben i 11 af landets 12 politikredse viste, at Rigspolitiet på undersøgelsestidspunktet ikke havde et opdateret overblik over placeringen af de enkelte våben i den enkelte kreds. Således stemte ingen af kredsenes registreringer af våben i VåbenOverblik med de typer og det antal, som Rigsrevisionen registrerede i våbenrummene på hovedstationerne, hvilket Rigsrevisionen fandt meget utilfredsstillende.

7. Justitsministeren oplyser i sin redegørelse, at Rigspolitiet for alle politikredse har gennemført en undersøgelse af de differencer, som Rigsrevisionen har afdækket, med henblik på at identificere og eliminere fejlkilderne. Rigspolitiets undersøgelse viste, at der var tale om fejl i registreringerne af, hvor i kredsen det enkelte våben befandt sig ved våbenoptællingen, men at alle våben var til stede i kredsen. Desuden har Rigspolitiet i februar 2017 indskærpet over for politidirektørerne, at de på ethvert tidspunkt skal være i stand til at oplyse, hvor et konkret våben er lokaliseret, og sikre, at al ammunition, gas og peberspray samt forbrug heraf registreres.

Justitsministeren oplyser derudover, at Rigspolitiet i 1. halvår 2017 har gennemført tilsyn af våben, ammunition og andet beredskabsmateriel i 4 politikredse. Tilsynet har overordnet vist, at der i 2 ud af 4 politikredse er en tilfredsstillende håndtering af våben, ammunition og beredskabsmateriel, mens der i de resterende 2 politikredse er behov for at implementere forbedringer. Ministeren oplyser desuden, at Rigspolitiet i 2017 vil gennemføre tilsyn i alle politikredse, ekskl. Grønland. Rigspolitiet vil herefter foretage tilsyn i alle kredse hvert 2. år.

Justitsministeren oplyser endvidere, at Rigspolitiet arbejder på at sikre, at oplysningerne om placering af politikredsenes våben opnår den rette kvalitet. Rigspolitiet har på baggrund af Rigsrevisionens undersøgelse besluttet at foretage en vurdering af, om der er teknologier, som kan bidrage til at øge kvaliteten af registreringerne, fx anvendelse af strekkoder eller QR-koder, alternativt chip- eller RFID-løsninger.

8. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Rigspolitiet ved våbenoptælling har konstateret, at alle våben var til stede i politikredsene, og at Rigspolitiet vil foretage tilsyn i alle kredse i 2017. Rigsrevisionen vil fortsat følge Rigspolitiets arbejde med at sikre, at politikredsenes registreringer af våben og ammunition opnår en tilfredsstillende kvalitet.

Politiets bortkomne våben

9. Det fremgik af beretningen, at Rigspolitiet manglede overblik over, hvor mange skarpe og løse våben politiet mistede, og at Rigspolitiet i løbet af undersøgelsen havde givet forskellige oplysninger om antallet af bortkomne våben. Rigspolitiet havde således senest oplyst, at 64 våben var bortkommet i perioden 2010-2016, men at man efterfølgende havde genfundet en del våben, hvorefter det samlede antal våben, der fortsat var bortkommet, var 44, heraf 8 skarpe våben. Det fremgik også af beretningen, at Folketingets Retsudvalg i 2014 fik fejlagtige oplysninger om antallet af bortkomne våben, idet der var flere bortkomne våben end det, justitsministeren oplyste.

10. Justitsministeren bemærker, at politiet mister ganske få våben set i forhold til de mange håndteringer, som medarbejderne i politiet dagligt foretager under et ofte stort mentalt og tidsmæssigt pres. Ministeren oplyser desuden, at en væsentlig fejlkilde ifølge Rigspolitiet har været, at kun Rigspolitiet kunne registrere i systemet. Det betød, at politikredsene skulle fremsende indberetning om bortkomne våben til Rigspolitiet, som foretog opdatering i systemet. Dette er nu blevet ændret i det nye cirkulære om politiets skydevåben og ammunition, så kredsen selv skal registrere bortkomne og genfundne våben direkte i systemet. Ministeren oplyser samtidig, at Justitsministeriet den 7. april 2017 beklagede fejlen og berigtigede den tidligere besvarelse til Folketingets Retsudvalg.

Justitsministeren oplyser derudover, at der føres kontrol med tilstedeværelsen af det enkelte våben i politikredsene i forbindelse med Rigspolitiets våbeneftersyn, politikredsenes lokale våbeneftersyn og, for langt den overvejende del af politiets våben, den halvårlige skydetræning. Endelig suppleres kontrollen af de tilsyn, som Rigspolitiet foretager med kredsenes beredskabsmateriel, herunder våben og ammunition.

Endvidere oplyser justitsministeren, at Rigspolitiet på baggrund af Rigsrevisionens undersøgelse ved brev af 24. februar 2017 til politidirektørerne har indskærpet, at politikredsene skal sikre, at bortkomne og genfundne våben med det samme indberettes, og at kredsen skal indsende dokumentation for igangsatte efterforskningskridt til Rigspolitiet.

11. Rigsrevisionen finder Rigspolitiets initiativer tilfredsstillende. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes.

Politiets eftersyn af våben

12. Det fremgik af beretningen, at Rigspolitiet i perioden 2010-2016 havde levet op til sine egne krav om at gennemføre våbeneftersyn hvert 2. år. Det fremgik dog samtidig, at eftersynene havde trukket meget længe ud, fordi politikredsene og Rigspolitiets egne afdelinger ikke som krævet fremviste alle våben til tiden. Rigsrevisionen fandt dette utilfredsstillende, da våbeneftersynene både har til formål at skabe overblik over, om alle våben er hos politiet, og om de fungerer, som de skal.

13. Justitsministeren oplyser, at Rigspolitiet ved det nye interne cirkulære om politiets skydevåben og ammunition har skærpet reglerne for opfølgning på og afslutning af våbeneftersyn, og at Rigspolitiet løbende vil følge op på, at alle våben fremvises, og at eftersynene afsluttes inden for de fastlagte tidsfrister. Ministeren bemærker i den forbindelse, at de eftersyn af våbnenes funktionalitet, som Rigspolitiet foretager, viser, at politiets våben er i meget god stand, og at det efter Rigspolitiets opfattelse derfor er helt forsvarligt, at der i perioder har været prioriteret hastende opgaver på bekostning af afslutning af våbeneftersyn.

Våbeneftersyn

Rigspolitiet skal hvert 2. år gennemføre eftersyn af politiets våben og sikre, at de er i politiets varetægt, og at våbnene er vedligeholdt og fortsat egnede til brug.

Justitsministeren bemærker desuden, at den forsinkede afslutning af våbeneftersyn efter Rigspolitiets opfattelse ikke har haft indvirkning på våbnetes funktionsdygtighed. Det skyldes for så vidt angår tjenestevåben, at funktionsdygtighed kontrolleres af den enkelte medarbejder som led i tjenesten, og at tjenestevåbnet funktionstestes ved den halvårige skydeuddannelse. For så vidt angår puljevåben gælder det, at de indgår i politikredsens skyde-træning og den løbende operative opgavevaretagelse, hvor den enkelte medarbejder foretager fysisk kontrol af våbnets funktionsdygtighed.

14. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Rigspolitiet har skærpet reglerne for opfølgning og afslutning af våbeneftersyn, og at Rigspolitiet vil følge op på politikredsens eftersyn. Rigsrevisionen vurderer derfor, at denne del af sagen kan afsluttes.

Politiets opbevaring af våben

15. Det fremgik af beretningen, at Rigspolitiet kun havde fastsat meget overordnede krav til opbevaring af våben og ammunition, og at kun 3 ud af 11 politikredse havde udmøntet de overordnede krav i lokale retningslinjer. Kredsene havde fx ikke taget stilling til, hvilke medarbejdere der skulle have adgang til våbenrummene, eller om rummene skulle overvåges. Rigsrevisionen fandt, at den manglende stillingtagen medførte risiko for, at våben og ammunition ikke blev opbevaret forsvarligt.

16. Justitsministeren oplyser, at Rigspolitiet har præciseret gældende retningslinjer ved at udsende et nyt internt cirkulære. Herudover har Rigspolitiet anmodet politikredsene om senest den 1. juli 2017 at udarbejde lokale retningslinjer for bl.a. adgang til opbevaring af våben, ammunition, peberspray og gas. Ministeren oplyser desuden, at Rigspolitiet i forbindelse med sit tilsyn i kredsene vil sikre sig, at kredsene overholder såvel de centrale som de lokale retningslinjer, og at våben og ammunition i øvrigt opbevares forsvarligt.

17. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Rigspolitiet har præciseret retningslinjerne vedrørende opbevaring af våben og har anmodet politikredsene om at udarbejde lokale retningslinjer. Endvidere finder Rigsrevisionen det tilfredsstillende, at Rigspolitiet vil følge op på efterlevelsen af retningslinjerne i forbindelse med sit tilsyn i kredsene. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes.

Politiets opbevaring af kostervåben

18. Det fremgik af beretningen, at politikredsene havde en utilfredsstillende håndtering af de våben, som kredsene opbevarede som koster. På 5 hovedstationer talte Rigsrevisionen antallet af kostervåben, og ingen steder stemte antallet med det antal våben, der skulle være på stedet.

19. Justitsministeren oplyser, at Rigspolitiet i lyset af Rigsrevisionens undersøgelse har indskærpet over for politikredsene, at kredsene skal styrke deres interne kontrol vedrørende håndtering af kostervåben og herunder have fokus på korrekt registrering, opbevaring og destruktion. Ministeren oplyser endvidere, at Rigspolitiet derudover har indskærpet, at alle politikredse skal gennemføre en total kontrol af alle kostervåben for at sikre overensstemmelse mellem kosterrapporter vedrørende kostervåben og de fysiske kostervåben, som befinder sig i kosterrummene. Samtidig vil Rigspolitiet øge tilsynsindsatsen på området.

20. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Rigspolitiet har bedt politikredsene foretage en kontrol af alle kostervåben og indskærpet, at de interne kontroller skal styrkes. Rigsrevisionen vil følge Rigspolitiets arbejde med at sikre overensstemmelse mellem kosterrapporter vedrørende kostervåben og de fysiske kostervåben.

Tjenestevåben

Den personligt udleverede tjenestepistol har hver enkelt politibetjent selv ansvaret for, og pistolen følger betjenten i den tid, han/hun er i politiet.

Puljevåben

Puljevåben er kraftigere våben end den personligt udleverede tjenestepistol og anvendes fx ved indtrængnings- og bevogtningsopgaver.

Koster

Koster er en betegnelse for genstande, våben eller penge, der konfiskeres af politiet i forbindelse med efterforskningen af en kriminel handling, eller effekter, der indleveres af borgere, fx våben fundet i et dødsbo.

Kosterrapport

En kosterrapport beskriver, hvilke effekter politiet har taget i sin varetægt og omstændighederne herfor, fx hvor de blev fundet, og om det er koster fra et gerningssted eller et dødsbo.